

بسم الله الرحمن الرحيم

از بین رفتن امانت

در فتح الباری شرح صحیح البخاری از بن حجر عسقلانی با اندکی تصرف در باب از بین رفتن امانت آمده است:

از ابوهریره روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«إذا ضيقت الأمانة فانتظر الساعة قال: كيف اضاعتها يا رسول الله؟ قال: إذا اسند الأمر إلى غير أهله فانتظر

الساعة»

ترجمه: زمانی که امانت از بین رفت، منتظر قیامت باش! گفت: ای رسول الله چگونه امانت از بین می‌رود؟ فرمود: زمانی که کار به اهلش سپرده نشود، منتظر قیامت باش.

مراد از (باب رفع امانت) ضد خیانت است و منظور از رفع امانت، از بین رفتن امانت می‌باشد؛ به گونه‌ای که امانت‌دار معدوم و یا شبه معدوم باشد.

کرمانی درباره این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم (اذا اسند) چنین گفته است: این موضوع به زمان وقوع قیامت دلالت می‌کند؛ زیرا در قسمتی از پاسخ موضوع قیامت وارد شده؛ دلیل آن این است که از طریق وارد شدن موضوع قیامت باید چگونگی سپرده شدن امانت را توضیح دهد؛ چنانچه در برخی روایات کلمه «وسد» به کار رفته است. مراد از (الأمر) ذاتاً به امور دین مانند: خلافت، امارت، قضاوت و فتوا تعلق می‌گیرد. هم‌چنین کرمانی درباره این فرموده آن حضرت صلی الله علیه وسلم (الی غیر اهله) می‌گوید که کلمه (الی) به جای لام آمده است تا به وجوب اسناد دلالت کند.

این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم (فانتظر الساعة) فاء یا برای تفریح آمده و یا هم جواب شرط است. یعنی زمانی که کار به اهلش سپرده نشد؛ پس منتظر قیامت باش. ابن بطال می‌گوید معنی (اسند الأمر الی غیر اهله) اینست که الله متعال علماء و ائمه را برای بنده گان خود امین قرار داده است و نصیحت نمودن را برای شان فرض نموده است. پس سزاوار است که ایشان اهل دین را ولی امور خود قرار دهند؛ پس هنگامی که غیر از اهل دین را ولی امور خود قرار دادند، امانتی را که الله برای شان واگذار نموده بود، ضایع کردند.

بیشتر مردم امانت را سبک می‌پندارند به امانت اهمیت نمی‌دهند و نسبت به آن بی‌باک هستند؛ در حالی که حفظ امانت کاری بس مهم است. شاید این کار بخاطر عدم شناخت حقیقت امانت و گناه بزرگی باشد که رعایت نکردن آن در پی دارد. در حالی که دین مبین اسلام ما را از ضایع کردن امانت منع نموده است.

برخی از مسلمانان امانت را فقط با مالی و یا چیزی منحصر می‌دانند که نزد مردم می‌گذارند، حال آنکه امانت عام‌تر و جامع‌تر از این می‌باشد. بنابراین، نماز، زکات و تمام شعایر دین امانت هستند و تمام اعضای بدن انسان امانت است. دست، پا، شرمگاه، شکم و دیگر اعضای بدن امانت است؛ پس باید به وسیله این امانت‌ها مرتکب گناه نشوی در غیر آن امانت را ضایع نمودی و هم‌چنین تمام اوامر و نواهی الله سبحانه و تعالی امانت است.

ای مسلمانان! بزرگترین امانت چیزی است که به حکام و رؤسا سپرده می‌شود، امانت آنان شامل تمام مردم می‌گیرد و رسول الله صلی الله علیه وسلم در این رابطه چنین می‌فرماید:

«ما من عبد یسترعیه الله رعیة یموت یوم یموت و هو غاش لرعیته الا حرم الله علیه الجنة»

ترجمه: هیچ بنده‌ای نیست که الله سبحانه و تعالی مراقبت از رعیت را بر دوش وی گذاشته باشد و در حالی بمیرد که به رعیت خود خیانت کند؛ مگر این که الله متعال او را داخل بهشت نمی‌گرداند.

آری، این امانت بزرگی است که در رأس تمام امانت‌ها قرار دارد، با ضایع نمودن آن تمام چیز ضایع می‌شود. دقیقاً مثل این زمان که مسلمانان در آن بسر می‌برند که کار به اهلش سپرده نشده و به گنهکاران، فاسقان مزدور، مجرمین، ظالمین، منافقین مسیحی و حتی به کفار جنایت کار سپرده شده است. چنانچه از منصب‌شان برای استعمار مسلمانان استفاده می‌کنند.

آیا نمی‌بینی که در سوریه و دیگر سرزمین‌های اسلامی چه جریان دارد؟ و آیا نمی‌بینی که چگونه مسلمانان توسط حکام به خاک و خون کشیده می‌شوند؟ حالت این امت عجیب است، باطل را شناخته و بازهم از آن پیروی می‌کنند، خطر را دریافته و لیکن به آن اهمیتی نمی‌دهند و مانند پروانه‌هایی هستند که دور آتش می‌چرخند.

آیا و قتش نرسیده که این امت بزرگ دوباره عظمت خود را بدست بیاورند؟ آیا وقت آن نرسیده که بدانند تمام این مشکلات بخاطر ضایع نمودن امانت است؟ آیا وقت آن نرسیده که بدانند امانت بزرگی که از بین رفته کدام است؟ آری، این خلافت است. پس چرا با کسانی که در راه بازگشت خلافت کار می‌کنند همراه نشویم؟ و در آخر از الله سبحانه و تعالی می‌طلبیم که آن روز به زودترین فرصت فرا برسد.

پروردگارا، به زودترین فرصت ما را به خلافت راشده بر منهای نبوت برسان تا درد مسلمانان را درمان نموده و ظلم و ستم را از سر شان بردارد! پروردگارا این زمین را با نور وجه کریمت منور بگردان! آمین آمین!